

**МІНІСТЕРСТВО УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
ТА У СПРАВАХ ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ
ВІД НАСЛІДКІВ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ**

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ**

ФАКУЛЬТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

**КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ
У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ**

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

**Збірник матеріалів круглого столу
9 квітня 2010 року**

Харків 2010

Голова оргкомітету – проректор з наукової роботи Національного університету цивільного захисту України, кандидат технічних наук, доцент, полковник служби цивільного захисту *Уваров Ю.В.*

Члени оргкомітету:

Начальник кафедри управління та організації діяльності у сфері цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України, доктор технічних наук, підполковник служби цивільного захисту *Соболь О.М.*

Заступник начальника кафедри управління та організації діяльності у сфері цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України, кандидат військових наук, доцент, полковник служби цивільного захисту *Альбошій О.В.*

Професор кафедри управління та організації діяльності у сфері цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України, кандидат технічних наук, доцент *Кухаров М.М.*

Відповідальний секретар оргкомітету – викладач кафедри управління та організації діяльності у сфері цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України, кандидат технічних наук, майор служби цивільного захисту *Калашников О.О.* (057) 707-34-72.

Адреса орґанізму: 61023, м. Харків - 23, вул. Чернишевська, 94, Національний університет цивільного захисту України.

Контактний телефон: (057) 707-34-60;

e-mail: alboshiv@ukr.net

Доповіді відтворені безпосередньо з авторських оригіналів. За достовірність представлених результатів відповідальність несуть автори.

Національний університет цивільного захисту України

ЗМІСТ

Секція управління

Кухаров М.М. Пріоритетні напрямки розвитку єдиної державної системи цивільного захисту.....	7
Альбошій О.В., Вуєк Р.О. Оцінювання часу бойового розгортання як функції бойового вишколу особового складу.....	9
Бєган С.В. Примененне інформаційних технологій при прийнятті управленческих рішень при ліквідації чрезвычайних ситуацій.....	11
Бондаренко С.Ю. Основні напрямки покращення діяльності сектору державного пожежного нагляду.....	13
Ворона П.В. Інструменти впливу місцевого самоврядування на соціально-економічний розвиток та безпеку регіонів.....	15
Гребцова І.А., Савченко Т.М. Недозволені терміни в термінологічних стандартах.....	18
Григоренко Н.В., Рашкевич Д.С. Оптимізація управлінських рішень як аспект удосконалення діяльності органів МНС.....	19
Елизаров А.В., Бєган С.В. Особенности організації управління во время ліквідації аварій, катастроф и стихийних бедствий.....	21
Калашников А. А., Цапук В.В. Телекомунікації в процесі оповещения населення.....	23
Квітковський Ю.В. Аналіз відповідності назвних споруд цивільної оборони існуючим потребам цивільного захисту.....	29
Квітковський Ю.В., Кліменко О.А. Підвищення ефективності захисту населення від надзвичайних ситуацій шляхом удосконалення захисних споруд.....	31
Костенко Г.С. Інформаційне наповнення бази даних державного реєстру потенційно небезпечних об'єктів.....	33
Кривулькін І.М., Сертєнко М.Г. Державна система страхового фонду документації України як елемент інформаційної безпеки України.....	34
Куп Ю.О., Прихолько Р.В. Надзвичайна ситуація: до визначення поняття.....	36

чів на те, що попередню редакцію Ліцензійних умов затверджено ще у 2004 році, і тому перед створеною для розроблення документа робочою групою, до якої увійшли представники різних організацій, постало завдання врахувати всі новітні вимоги до термінів та їхніх визначень. Оскільки на сьогодні прийнято кілька нормативних документів, у яких визначено багато нових положень щодо пожежної безпеки, а також нові терміни або визначення нових термінів у галузі пожежної безпеки, вимоги чинних документів та стандартів були враховані. У зв'язку з цим у нових у нових Ліцензійних умовах "спостереження" замінено на "спостерігання", "установки пожежогасіння" та "установки пожежної сигналізації" на – "системи пожежогасіння" та "системи пожежної сигналізації" відповідно, "вогнезахисна обробка" – "вогнезахисне обробляння".

Отже, з урахуванням вимог ДСТУ 3966 існує нагальна потреба в перегляданні чинних термінологічних стандартів, виданих в 1993-94 рр.

Григоренко Н.В., викладач, НУЦЗУ;

Рашикевич Д.С., слухач магістратури управління, НУЦЗУ.

ОПТИМІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ ЯК АСПЕКТ УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МНС

Ефективність управління органами та підрозділами МНС, в значній мірі залежить від обґрунтованості, конкретності та своєчасності управлінських рішень. Рішення являють собою основну форму управлінської діяльності та займають головне місце в процесі управління.

Прийняття управлінських рішень – це основний та щоденний обов'язок керівника будь-якого рангу та рівня ієрархії управління.

Розглядаючи управлінські рішення можна сказати, що їх прийняття – це процес відшукування найкращого або придатного для даних умов варіанту дій для досягнення мети, тобто бажаного результату діяльності, або процес вибору розумної альтернативи рішення проблеми. Альтернативою можна назвати вибір однієї з декількох (мінімум двох) можливостей, які виключають одна одну.

Оптимальними називаються рішення, які за тими або іншими ознаками переважають інші.

Робота з оптимізації рішень здійснюється за допомогою науки "дослідження операцій". Однак саме прийняття рішення виходить за межі дослідження операцій та відноситься до компетенції

відповідальної особи або групи осіб, яким надано право остаточного вибору і на яких покладена відповідальність за цей вибір.

Кожне рішення складається з елементів. В найпростіших задачах кількість елементів рішення може бути відносно невеликою. Але в більшості задач, які мають практичне значення, число елементів рішення дуже велике.

Задача керівника полягає в тому, щоб з багатьох можливих альтернатив виділити ту, яка з тієї або іншої точки зору більш ефективна (переважніша) за інші. Щоб порівнювати між собою по ефективності різні рішення, треба мати якийсь кількісний критерій, тобто показник ефективності. Для його вибору керівник органу чи підрозділу МНС повинен перш за все відповісти на питання: "Чого ми бажаємо, чого прагнемо?"

Аналіз виниклої проблеми дозволяє виявити можливі альтернативи її вирішення. В ряді випадків альтернатива може бути представлена двома протилежними поняттями типу "так/ні", "або/або", "робити/не робити". Це так звані "бінарні рішення", що відображають ненатуральний, небажаний стан справ, оскільки при рішенні більшості проблем вибір альтернатив набагато більший.

При раціональному вирішенні проблеми після постановки задачі, керівник повинен пройти шлях між варіантом бінарного рішення та багатозальтернативного. Якщо на першому кроці він посправжньому глибоко вдумався в проблему, то на етапі розробки альтернатив він вже має уяву про можливі її рішення. Якщо кількість альтернатив недостатня, то можна сказати, що у керівника недостатньо інформації, фактів для розробки достатньої кількості альтернатив. Щоб альтернатив не виявилось дуже багато, між постановкою цілі рішення і розробкою альтернатив необхідно сформулювати критерії для оцінювання альтернатив.

Ряд альтернатив, що мають, порівнюються між собою та вибирається найкраща – вона і є рішенням проблеми, яке шукалось. В основі порівняння альтернатив полягає принцип оцінки та співставлення їх наслідків. Для цього розроблені достатньо точні методи кількісної оцінки, наприклад метод бальних оцінок.

Звичай для оцінок приймається десятибальна шкала. По цій шкалі оцінюється важливість кожної з бажаних характеристик – встановлюється її "оцінка важливості". Потім кожна з альтернатив оцінюється по 10-ти бальній шкалі на відповідність кожної з характеристик. (Наприклад: 10 балів – повністю відповідає). По кожній альтернативі оцінка важливості характеристики помножується на отримані нею бали і ці добутки складаються. Виходить зважений

бал альтернативи, за якими оцінюється її перевага (чим вище бал тим вище перевага).

Недоліки (ризики) альтернатив оцінюється по такій же шкалі за принципом:

Якщо (ймовірність того, настане небажаний наслідок):

То (серйозність небажаного наслідку)
Кожна альтернатива порівнюється з іншою за сумою зважених балів та добутків ймовірності та серйозності, тобто по перевагам та недолікам.

Якщо керівник буде пам'ятати, що неможливо досягнути ідеального результату, то буде задоволений і допустимим рішенням – тобто близьким до бажаного. Таким чином буде зекономлений час та нерви.

Мистецтво керівника в тому і полягає щоб зроблений ним аналіз вирішуваної проблеми відповідав по глибині та широті її складності. Вибираючи рішення керівник віддає обов'язково перевагу такому рішенню, яке обертає показник ефективності в **тах або міл**.

Енгзаров А. В. канд. техн. наук, преподаватель, НУГЗУ;

Беган С. В. канд. техн. наук, доцент, доцент кафедры НУГЗУ.

ОСОБЕННОСТИ ОРГАНИЗАЦИИ УПРАВЛЕНИЯ ВО ВРЕМЯ ЛИКВИДАЦИИ АВАРИЙ, КАТАСТРОФ И СТИХИЙНЫХ БЕДСТВИЙ

Непрерывность и надежность управления достигается в первую очередь организацией стойкой связи. Для этой цели используются общесоюзные ведомственные сети связи, а также средства связи территориальных и региональных органов управления, сил МЧС [1,2].

Понятие организации управления гражданской защиты (ГЗ) включает в себя комплекс мероприятий, направленных на создание и развертывание системы управления и обеспечение ее эффективного функционирования на различных этапах при решении задачи ГЗ [3,4].

Решение начальника гражданской защиты (НГЗ) составляет основу организации и проведения всех мероприятий по ГЗ. Поэтому их обоснованность и своевременность отработки составляют важнейшую задачу НГЗ и штаба в период решения вопросов ГЗ.

Организация работы органов управления (ОУ) предусматривает решение таких вопросов, как: